

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvezmši nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst, a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po obisku Becka v Rumuniji:

Stališče Rumunije do Srednje Evrope

Zakaj je Rumunija odklonila vabljive poljske ponudbe — Odklanjajoč ideološko borbo hoče Rumunija ostati lojalna napram vsem svojim zaveznikom, zlasti pa napram Češkoslovaški

BUKAREŠTA, 22. okt. e. Glede na pogoje, ki jih je postavil poljski zunanji minister Beck rumunski vladi glede razdelitve Podkarpatske Rusije, se doznajajo naslednje podrobnosti:

Poljski predlog je vseboval dva dela. V prvem delu tega predloga se je zahtevalo od Rumunije, da se priključi akciji za ustanovitve bloka držav, ki naj bi tvoril nekakšje med Rusijo in Nemčijo in bi imel svoje oporišče v Italiji. Drugi del predlogov pa se nanaša na posebno stališče Poljske neodvisna Podkarpatska Rusija bi v bodoče predstavljala veliko nevarnost za Ukrajino v Poljski, ki je zaradi tega zahtevala skupno mejo z Madžarsko. Neodvisna Podkarpatska Rusija bi bila stalna privlačnost in nevarnost za težnje petih milijonov Ukrajincev na Poljskem, ki imajo svoje središče v Lvovu, katerih želja je ustanovitev samostojne Ukrajine. Poljska misli, da bo prišel čas, ko bo tudi ona morala računati z izgubo vsega južnega dela države in zaradi tega smatra, da njena prejšnja zunanja politika da usmeri svojo ekspanzijo proti Kijevu in Črnemu morju, zastarela. Zaradi tega je hotel zunanji minister Beck organizirati blok držav z idejnimi skupnimi interesi zaradi tega je zahteval skupno mejo z Madžarsko ter aktivno solidarnost Rumunije.

Na prvi del poljskega predloga je Rumunija odgovorila da nima interesa, da bi sodelovala v ideoloških bojih in da se želi ogniti vsemu, kar bi lahko poostroilo odnose med poedinimi državami. Glede drugega predloga je Rumunija odkrilo in odločno izjavila, da njena zunanja politika odločno ostane na dosedanjem stališču, ki ga ne bo opustila. V vseh mednarodnih vprašanjih se bo dala voditi po dosedanjih načelih lojalnosti napram vsem svojim prijateljem in zaveznikom ne glede na to, v kakšnem položaju so posamezni izmed njih sedaj. Ne želi se priključiti nobenemu ideološkemu bloku in ravno tako ne želi dati praznih obljub tem manj, ker želi ohraniti skupne meje s Podkarpatsko Rusijo, ker je to tudi izrazila želja vsega podkarpatskega naroda kakor tudi 500.000 Rumunov živčih v Podkarpatski Rusiji.

Pri tem se slušno poudarja, da je rumunsko ministrstvo zunanjih del pre-

jelo pismo prošnjo Podkarpatskih Rusov in Rumunov, da se Rumunija zavzema za to, da ne pridejo pod madžarsko oblast. Rumunija se v svojem stališču opira na pravico in potrebo čuvanja svojih življenjskih interesov. Ne sme se pozabiti, da gre skozi Podkarpatsko Rusijo edina železniška zveza Rumunije s Češkoslovaško in sploh z vsem zapadom. Točneje bi se odklonitev poljskih predlogov s strani Rumunije dala formulirati takole: Rumunija ni sprejela poljskih predlogov: 1. Zaradi tega, ker bi bila po skupni meji med Madžarsko in Poljsko pretrgana direktna zveza med Bukarešto in Prago. 2. Ker bi se na ta način madžarsko-rumunska meja podaljšala za 150 km in bi bilo to iz strateških razlogov nesprejemljivo za Rumunijo. 3. Poljska ne more dati jamstva, da bo Madžarska, katere revizionistične težnje so dobro znane, po tem uspehu opustila svoje nadaljne teritorialne zahteve. 4. Ker bi tako poročilo ustvarilo precedens za nadaljno politiko Madžarske in dalo novo pobudo za revizionistično akcijo. 5. Ker skupna meja s Češkoslovaško služi samo ohranitvi miru in obstoja tega reda in ker istočasno jamči Češkoslovaški izhod na Crno morje. Rumunija pa prehod v zapadno Evropo. 6. Ker bi madžarski zid med Češkoslovaško in Rumunijo vzel obema državama možnost neposrednega trgovskega prometa, in ker bi madžarsko žito osvojilo češkoslovaški trg na škodo Rumunije. Na koncu se odpoveduje teritorialnim aspiracijam v voljo Podkarpatske Rusije, ki se je odločno izjavila, da hoče ostati v okviru češkoslovaške republike.

Poljski komentar

VARŠAVA, 22. okt. e. O rezultatih razgovorov Becka v Rumuniji se tu čuva popolna tajnost. Poudarja se samo to, da je Beck odšel v Rumunijo, da se z rumunskimi odgovornimi činitelji porazgovori o vseh vprašanjih, ki neposredno zanimajo Poljsko in Rumunijo. Poudarjajo, da je uspeh teh razgovorov zadovoljiv in da se je ustvarila dobra podlaga za nadaljno izmenjavo misli med obema vladama. Rumuniji narekuje njeno stališče bojazen, da bi se sčasoma madžarske zahteve obrnile proti Rumuniji.

Vedno hujše zadrege v Pešti

Iz notranjepolitičnih razlogov vlada odklanja tudi nove čl. predloge, čeravno se zaveda, da več ne bo dosegla

BUDIMPEŠTA, 22. okt. e. Čsl. vlada je včeraj uradno predložila madžarski vladi nove predloge za nadaljevanje pogajanj. Madžarska vlada pa bi se na vsak način rada izognila pogajanjem, ki pomenijo za njo diplomatski poraz. Zato je začela zelo čudno igrati. Najprej je izšlo službeno obvestilo, da so že prispeli češkoslovaški predlogi. Takoj nato je bila ta vest preključena. Včeraj popoldne je tiskovni urad v službeni obliki spet potrdil, da so prispeli novi češkoslovaški predlogi. V tem obvestilu poudarjajo, da novi češkoslovaški predlogi vsebujejo večje koncesije kakor pa so jih nudili Čehoslovaki v Komarnu. Kljub temu pravijo, da so tudi novi predlogi nesprejemljivi. »Pester Lloyd« pa spet objavlja, da s češkoslovaške strani še ni prispel noben predlog. Istočasno pa z madžarskega pristojnega mesta dajejo tisku celo podrobnosti novega češkoslovaškega predloga, pri čemer pa vedno poudarjajo, da je tudi ta predlog nesprejemljiv. V obveščenih krogih to igrati tolmačijo z raz-

logi notranje madžarske politike. Pravijo, da je Madžarska že določila svoje stališče in da ne bo sprejela češkoslovaških predlogov, oziroma, da bo izjavila, da se na podlagi teh predlogov ne more pogajati. V političnih krogih izjavljajo, da je najverjetneje: da bo madžarska vlada odklonila češkoslovaške predloge in se obrnila na vselele monakovskega sporazuma.

Grof Lubieviski, šef kabineta poljskega zunanjega ministrstva je še vedno v Budimpešti in je imel včeraj ves dan razgovore z madžarskimi odgovornimi predstavniki. V političnih in diplomatskih krogih mislijo, da bo nadaljno stališče Madžarske v veliki meri odvisno od stališča, ki ga bosta zavzeli v tem vprašanju Jugoslavija in Rumunija. Veliko zanimanje je vzbudilo in javnosti dejstvo, da je madžarski poslanik v Beogradu Bakacs Becsenyi včeraj popoldne na poziv vlade prispel v Budimpešto. Ko je dobil primerna navodila, se je poslanik spet vrnil v Beograd.

premoga pa je le prehodno, ker je med ČSR in Nemčijo že sklenjen dogovor, po katerem bo Nemčija iz sudetsko-nemških pokrajin dobavila ČSR vse potrebne količine premoga.

Dr. Beneš odpotoval v Švico

PRAGA, 22. okt. e. Bivši prezident češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš odpotuje danes z letalom v Švico, kjer bo ostal na odmoru nekaj dni.

Koliko Čehov je prišlo pod Nemčijo

BERLIN, 22. okt. AA. DNB poroča: V tukajšnjih političnih krogih je izšlo začudenje dejstvo, da nekateri inozemski listi: navzlic ponovnim nemškimi demantjem še vedno objavljajo netočno vest, po kateri naj bi zaradi nove razmejitve med ČSR in Nemčijo pripadlo Nemčiji 800.000 Čehov. V zvezi s tem tu ponovno opozarjajo, da je po nemških virih že dokazano, da je v krajih, ki jih je ČSR odstopila Nemčiji, po čških statistikah največ 360.000 Čehov. V tej številki, ki je povsem ugodna za Češkoslovaško, pa je všteto tudi število nestalnega prebivalstva, zlasti čških uradnikov, ki so bili v teh krajih.

Nemčijo je pri razmejitvi s Češkoslovaško vodila samo etnografska misel, kar bi morali vedeti tudi inozemski listi.

Novi šef Hlinkove stranke

PRAGA, 22. okt. AA. »Venkov« poroča, da je vodstvo slovaške ljudske stranke prevzel dosednji podpredsednik stranke poslanec Sidor, in sicer zaradi tega, ker ministrski predsednik dr. Tiso zaradi državnih poslov ne more ostati na čelu stranke.

Prepoved komunizma na Tješinskem

Varšava, 21. okt. AA. (DNB). Z odredbo šleskega vojvodstva je razpuščena in

prepovedana komunistična stranka v pokrajini Olše, ki je bila nedavno odstopljena Poljski. Komunistična agitacija predstavlja v bodoče velenje.

Odbita sovjetska intervencija

PRAGA, 22. okt. br. Komunistična stranka je bila na vsem ozemlju Češkoslovaške prepovedana. Ruski poslanik v Pragi je zaradi tega sicer interveniral pri merodajnih oblasteh, v zunanjem ministrstvu so mu pa sporočili, da novi položaj ne dopušča Češkoslovaški nikake akcije, ki bi mogla kakorkoli ovirati njeno notranjepolitično in gospodarsko ozdravljenje.

Važna seja francoske vlade

Akcija za razširjenje vladne koalicije — Parlament ne bo razpuščen

PARIZ, 22. okt. br. Danes popoldne se je sestala francoska vlada pri prezidentu republike v Elizejski palači. Politični krogi pripisujejo tej seji izredno velik pomen za vso nadaljnjo francosko zunanjo politiko. Prav iz zunanjepolitičnih razlogov je po informacijah dobro poučenih krogov Daladier opustil svoje načrte o razpustitvi poslanske zbornice in razpisu novih volitev, povod pa je bilo glasovanje v poslanski zbornici po razpravi o monakovskem sporazumu in novih finančnih pooblastilih vladi, ko se je v zbornici formirala nova vladna večina. Da je Daladier opustil te svoje načrte, je pripisati Leonu Blumu, ki mu je včeraj dopovedal, da bi volitve Franciji nič ne koristile. Uspele bi Daladiere, če bi mogel prej izvršiti volilno reformo. Na sestanku je Blum min. predsednik sugeriral, naj razširi svoj režim na desno in levo in naj ga proglasi za vladno narodno rešitve in narodno obrambo. Daladier je po omenjenih vestih Blumu ponudil ministrstvo za oboroževanje, vodja socialistov pa te ponudbe sedaj še ni sprejel.

V glavnem pa so vplivali na Daladiere najnovejši politični dogodki, predvsem unik 10.000 italijanskih prostovoljcev iz Španije, diplomatski razgovori med Londonom in Berlinom itd. V zvezi s tem je bil nemški poslanik Welczek dvakrat v zunanjem ministrstvu.

Iz Londona prihajajo vesti, da namerava

Chamberlain 9. novembra, ko se bo pričelo novo zasedanje angleške spodnje zbornice, uveljaviti italijansko-angleški sporazum in takoj nato formalno priznati italijanski kolonialni imperij. Sprito takega razvoja v Sredozemlju Daladieru in Bonnetu ne kaže drugega, kakor izrabiti priliko in tudi Francijo vključiti v novi krog sredozemske mednarodne politike. Glede na vse to bo Daladier na bližnjem kongresu radikalnih socialistov podal važne izjave o nadaljnji francoski zunanji politiki.

Tudi počasni razvoj francoskega oboroževanja povzroča Daladiere mnogo skrbi. Letalski minister je davi novinarjem izjavil, da je bila dosedanja kapaciteta francoske letalske industrije zelo slaba in da nikakor ni ustrezala potrebam Francije in njenih kolonialnih posesti. Letalske tovarne so doslej izdelovale komaj po 60 letal na mesec. Govoril je tudi o načrtih za bodočnost. Francija si mora v najkrajšem času ustvariti letalsko silo, ki bo razpolagala s 5000 prvovrstnimi letali. Stroški za ta letalski gradbeni program bodo znašali 17 milijard frankov. Razumljivo je sprito takega položaja francoskega letalskega oboroževanja, da bo Daladier prisiljen računati v bodoče tudi s tesnim sodelovanjem z delavskimi strankami, predvsem s socialisti, ki bi mu mogli drugače s svojim vplivom na delavstvo povzročati v letalskih tovarnah še velike težave.

Pomirjenje v Palestini

Z energično vojaško akcijo so Angleži zaenkrat zatrli odpor Arabcev

JERUZALEM, 22. okt. br. Mesto dobiva polagoma zopet normalno lice. Promet v mestu je zopet obnoven, ker je angleška vojska pregnala arabske upornike iz starega mesta. Le v Omeriji mošeji je še zabarikadirana večja skupina. Mošejo so obkolili močni vojaški oddelki in bodo oblaganje izstradali. Energičen nastop angleške vojske v Jeruzalemu je močno vplival na ostale palestinske kraje. V Jaffi, Nablusu, Haifi in drugih večjih krajih so bile izvršene slične akcije kakor v Jeruzalemu. Uporniki so se razbežali na vse strani, mnogo pa so jih ujeli in zaprli. Čiščenje Jeruzalema se nadaljuje pod nadzorstvom angleških policajev, pri čemer se izvaja natančen popis prebivalcev. Vsi, ki ne žive stalno v Jeruzalemu, so podvrženi strogi preiskavi, nekateri izmed njih zlasti še zaradi tega, ker se jim na ramenih poznajo sledovi nošenja puške. Zadnje tri dni ni bilo slišati muzejnovega klica vernikom z jeruzalemskih minaretov, od katerih služijo nekateri za zatočišča upornikov. Britanske čete so prejele stroga navodila, naj se vzdrže slehernega skrunjenja molilnic. Ta navodi-

la se strogo izvajajo zlasti v onih delih mesta, kjer tako rekoč sleherni kamen predstavlja svetinjo. Po uradnem poročilu je včeraj v starem mestu padlo v bojih 19 oseb, 25 pa jih je bilo ranjenih.

Po zasedbi starega dela mesta Jeruzalema so oblasti začele prebivalstvu deliti življenjske potrebščine. Ukrepane so tudi vse potrebno, da se prepreči širjenje nalezljivih bolezni.

Napad na petrolejski daljnovid

JERUZALEM, 22. okt. V bližini Bajšana so Arabci danes napadli stražo, ki čuva petrolejski daljnovid iz Musula v Haifo. Stražnike so pobili, daljnovid pa v dolžini več sto metrov porušili in zažgali. Šele večjem oddelku angleške vojske se je s pomočjo letal posrečilo po daljši borbi pregnati Arabce. V spopadu sta bila dva Arabca ubita, veliko število pa ranjenih. Do večjega spopada je prišlo tudi v bližini Sida, kjer so Arabci napadli neko židovsko karavano, v tem spopadu so bili trije Arabci ubiti.

Uspela potegavščina pariških novinarjev

Čudna proklamacija grofa Pariškega

PARIZ, 22. okt. e. Francoski tisk ima zopet svojevrstno senzacijo. Včeraj je ba je na skrivnostno način pristal z letalom na nekem zasebnem letališču blizu Pariza grof Pariški, sin pretendenta na francoski prestol. Grof Pariški stalno živi v Belgiji. Kakor znano, ne sme on, niti noben drugi član bivše dinastije stopiti na tla francoske republike. To je prvič, da se je pojavil pretendent za francoski prestol v Franciji. V neki dvorec blizu letališča je bilo povabljenih okrog 15 novinarjev, ki so jih pripeljali z avtomobili tja, ne da bi vedeli, kam jih vodijo. V neki sobi dvorca se je pojavil grof in jim prečital prokla-

majo, naslovljeno francoskemu narodu. V proklamaciji pravi med drugim: Naša propast, kakor tudi naša rešitev ležita v moči naše vojske, v žaru naše volje in v poletu naših src. Nato je obširno razlagal, da je edini predstavnik francoskega kraljevskega doma in da bo napravil red v Franciji ter združil vse Francoze v nacionalni ideji. Po prečitanih te proklamacije je grof popil z novinarji časo šampanjca in jih prosil, da ničesar ne spregovore, dokler ne pridejo v redakcijo. Nato je izginil iz dvorca. V pariških novinarskih krogih mislijo, da gre za uspešno potegavščino.

Dr. Albert Kramer

generalni tajnik JNS in voditelj naprednih Slovencev, proti kateremu so glasila Kopljarjeve ulice usmerila vse svoje napade, ker je z osnovanjem volilnega bloka opozicije prekrizal njihove račune

Stalin ubit?

Rimske vesti s finske meje

RIM, 22. okt. AA. (Stefani). Listi objavljajo vest, ki je prišla s finsko-sovjetske meje in pravi, da je bil Stalin ubit. Vsekakor je diktator nekam izginil brez sledu. V Kremlu drže te vesti v največji tajnosti, da bi preprečili splošen upor.

Ne pozabite,

da je samo še par dni časa za

reklamacije

Zato se nemudoma prepričajte, ali ste vpisani v volilnem imeniku, ker sicer ne boste imeli volilne pravice. Poglejte tudi, če so vpisani vaši znanci, in če niso, jih na to opozorite! Vse informacije dobite v tajništvu JNS.

Ne odlašajte, storite to takoj!

Kanton v plamenih in razvalinah

KANTON, 22. okt. (Reuter) Predno so Kitajci prepustili mesto Japoncem, so pogrnali v zrak vse državne urade, vsa industrijska poslopja, vsa večja poslopja in mostove v mestu in okolici mesta. Kitajsko topništvo in tanki so se z ostalimi kitajskimi četami umaknili v zapadni smeri. Takoj nato se je začel splošen beg civilnega prebivalstva. V mestu je ostal le mali oddelke vojske. Slišale so se strašne eksplozije po mestu. V zrak so zletele tovarne cementa, papirja in pa električna centrala. Vsa državna poslopja so do temeljev porušena in požar, ki je sledil, je zajel vse mesto. Gasilske čete so zažigale mesto na vseh koncih in krajih, in so kot zadnje odšle v zapadni smeri za kitajsko armado. Manjši oddelki kitajskih čet je skušal nato ovirati prodiranje Japoncev, ki so nato skoraj brez borbe vkorakali v mesto.

Italija in Španija

RIM, 22. okt. e. V zvezi z vestmi, da bo angleški parlament v začetku novembra ratificiral italijansko-angleški sporazum, javljajo, da bo Mussolini, takoj ko bo objavljena ratifikacija, podal izjavo, da se odpoveduje teritorialnim aspiracijam v Španiji. Ravno tako se doznava, da je italijanska vlada objavila, da bo nadaljevala z odposlanci prostovoljcev iz Španije.

Borzna poročila.

CURIE, 22. okt. Beograd 10.—, Pariz 11.35, London 20.975, New York 440.25, Bruselj 74.45, Milan 23.175, Amsterdam 239.40, Berlin 176.30, Praga 15.10, Varšava 82.75, Bukarešta 3.25.

Pri Ljutomeru se udara zemlja

Udara se v „Rinčeto" in sicer zaradi rudniškega rova — škoda je velika

Ljutomer, 21. oktobra. V Ljutomeru se udarja zemlja. To je ozka dolina med dvema vzporednima vrhovoma, kjer so lepi, rodovitni vinogradi, njive in pašniki, sadovnjaki in gozdovi. Vmes so lične hišice vinskih čarj ter krasne vile bogatih Ljutomerčanov in drugih. Res romantična je Rinčeto, v grabi, ki se vedno bolj in bolj zožuje in pride končno na vrh grebena, ki to grabo zapre.

Ta dolina pa ni znana samo po svoji romantičnosti, temveč tudi po premočnem tenkih plastih, ki jih krije sorazmerno tenka plast ilovice. Pred nekajimi štirimi leti so odkrili tu plasti dobrega javega premoga in so ga jeli kopati. Pri kopanju v hribe — grabe — baš v tej Rinčeto" grabi so našli na debele plasti premoga. Začeli so kopati na veliko in so napravili okoli pet velikih rogov, iz katerih so nakopali toliko premoga, da so zalagali z njim ves Ljutomer in vso okolico. Lastnik teh malih rudnikov-premogovnikov je Čeh Vaclavšek, ki stalno biva na Češkem, dočim ima tu poslovodjo in domače delavce. Posebno je sicer osredotočen na precejšnje količine premoga in ga prodajali po razmeroma nizki ceni.

Kako so prav za prav nastale te plasti premoga, baš tu sredi vinorodnih gor, v ilovnatih zemlji? Znano je, da je tu bilo nekoč veliko panonsko morje, ki je sem splovilo tudi les takratnih velikanskih rastlin preslic in iglavcev. Ta les se je v napokil, nanj je voda nanosila večje skale, masne ilovice ter drugih sedimentov in les je polagoma začel ogneti, zaradi zrakotne gornje plasti. Zanimivo je, da so premogovne plasti po 1 meter debele v skoraj vodoravni legi ne pregloboko pod zemljo, tako da je eksploatacija zelo lahka, ker se lahko rovi skopljajo takoj ob vznosu grča v vodoravni legi. Zaradi ilovice tudi ni treba nikakih posebnih priprav za podpiranje sten, ki se ne udarjajo, dočim se strop podpre in se pri tem ne porabi dosti tega materiala. Če je en rovi izrpan, ga opuste in pričnejo kopati drugod.

Živahen dan na sodišču

Iz maščevalnosti zažgal hišo — Z nožem ga je zaklal — 6 pretepačev — Orožnika so napadli

Maribor, 22. oktobra. V prvem nadstropju tukajšnjega okrožnega sodišča je bilo danes dopoldne živahno vrvenje. Številni obtoženci in priče so čakali od 9. ure, da jih pokliče jetniški paznik, ki opravi službo v razpravnih dvoranah št. 53. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je namreč danes dopoldne obravnaval skoraj same krave zadeve, ki je bilo vsega zaslišanih okoli 35 prič. Kot uvod v krave razprave se je vršila razprava proti 83letnemu beaču Antonu Kobeku iz Ledenika, ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 20. septembra letos zanel ogenj v leseni uti posestnika Skergeta v Ledeniku, ki trpi zaradi požara nad 2000 din škodo. Starček je svoje dejanje odkrito priznal. Ko ga je senatni predsednik vprašal, zakaj je znel požar, je beač odgovoril, da je skergetova žena v junju naščuvala nanj psa, ko je hotel pobrati nekaj česnj; pri tem mu je pes razgrl hlače, kar ga je tako razjezilo, da je sklenil maščevati se.

Obtoženi Kobek je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapor, po prestopu kazni pa ga bodo oddali v hišni mir.

Nato je stopil v razpravno dvorano 36-letni Franc Dubko iz Slovenske Bistrice. Na vesti ima življenje znanega harmonikarja iz Slovenske Bistrice Alojzija Jereba. Dubko je namreč v smislu obtožnice v noči od 3. na 4. septembra z nekaterimi fanti popival v gostilni »Naš dom« v Slovenski Bistrici, kamor je prišel okoli polnoči tudi sedaj pokojni Jereb s svojo harmoniko. Ker je bila ura že pozna, so odšli fantje v Verhovnikovo gostilno v Sp. Novi vas. Pokojni Jereb prvotno ni hotel z njimi; ko so mu pa obljubili 30 din, če bi šel z njimi in igral na harmoniko, se je tudi Jereb oddalil. V Verhovnikovi gostilni je Franc Dubko naročil liter vina, ki ga je tudi takoj plačal. Vsi fantje so sedeli za mizo, Jereb je pridno igral na harmoniko, le Dubko ni imel miru in je hotel po gostilniški sobi. Nenadoma pa je Dubko prijel za stol ter udaril z vso močjo ob tla, tako da se je stol razbil. Pokojni Jereb je pristopil k Dubku ter mu prigovarjal, naj bo vendar pameten, saj mu ni storil nič hudega. Te besede so Dubko odločno tako razjezile, da je planil na Jereba in ga hotel udariti. Jereb, močnejši, pa je napadalec potisnil v kot sobe. V naslednjem trenutku pa je Jereb zakril in padel. Ostali fantje so takoj prišli, toda Jereb ni dal od sebe glasu. Bil je mrtev. Dubko ga je namreč z nožem zabodel naravnost v srce, tako da bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman. Na kraj tragičnega dogodka so prišli orožniki, ki so Dubka aretirali.

Pri zaslišanju je Dubko zanikal vsako krivdo ter se zagovarjal, češ da je bil takoj vinjen, da se ne spominja, kaj se je v kritični noči pripetilo. Priče, ki so bile zaslišane, pa pravijo, da ni bil tako vinjen, kakor zatrjuje.

Razprava proti Dupku je bila preložena na 5. novembra v svrhu zaslišanja nekaterih novih prič.

Potem je prišla v razpravno dvorano skupina mladoletnih fantov iz Muretnic, 6 po številu, ki so vsi sinovi posestnikov. Obtoženi so, da so se v noči na 8. novembra 1937 udeležili pretepa, pri katerem je bil posestnik sin Janez Kokolj do smrti zaboden. Ker pa oblasti niso mogla doznati, kdo je prav za prav pokojnemu Kokolju prizadel smrtno rano, je državni tožilec obtožil vse udeležence pretepa. Tragični dogodek se je odigral takole: Dne 7. novembra zvečer se je predela gasilska četa v Muretnicah pri posestniku Simonu Kostanjevcu veselila, katere se je udeležil tudi Janez Kokolj, ki je bil kot vojak na dopustu. Na veselico je prišel v vojaški

Vprav to kopanje postaja usodno za krasne vinograde in sadonosnike, ker se opušeni rovi ne zasujejo dovoljno in se pričinja tam udirati zemlja in tako nastaja ogromna škoda. Tako se je pričel že lanske jeseni, najbolj pa letos udirati ogromen kompleks nad takim zapuščenim, premalo zasutim rovom, ki gre globoko v breg. V dolžini kakih 100 m se je zemlja dveh posestnikov v Rinčeto" grabi, nad opuščnim rovom, pogreznila za 2 metra. Zato se sedaj gornje plasti pomikajo proti nastali velikanski kotlini in tako nastajajo tako zbrane »potezne«, ki povzročajo ogromno škodo. Sodobno dreve se zaradi potganjih korenin posuši, vinska trta istotako, poleg tega pa je še nevarnost, posebno pa ob deževnem vremenu, da se plasti ilovice odtrga in kot velikanski plaz zgrmi v nižino. Voda, ki teče tu po precej strmim pobočju se pomaga, ker rahlja in izpodjeda ilovnata tla, ilovica postane zaradi mokrote klizka in s tem je nevarnost povečana.

Zaradi tega rova, v katerem so se najbrž podirle sprnjene lesene stropne opore, je nevarnost, da se okoli 5 ha rodovitne zemlje, posajene z vinogradi, sadonosniki in gozdovi pogrezne, deloma pa zapelje v dolino. Kakšna škoda bi bila s tem povzročena in kakšen udarec bi bilo to za dva posestnika, si lahko mislimo. Saj so že sedaj morali posekati precej sadnega drevja, uničen je deloma tudi nov, sortiran trsnik nasad.

Rov bi se moral odpreti in zasuti, s posebnimi obrambnimi nasipi, bi se moralo preprečiti nadaljnje premikanje zemlje ter s posebnimi drenazami odvajati vodo. Le tako bi se lahko preprečila katastrofa, ki bi prizadela lastnikoma gospodarski udarec.

Kdo je prav za prav soodgovoren za že povzročeno škodo, bi se moralo doznati pravnim putem. Nedvomno je lastnik, ki je eksploziral premog, dolžan, da po opustitvi rova zasuje in prepreči nevarnost.

— Vik —

čela drveti po drugem, strmejšem klanu, je sicer najbrž poskušal zavirati, toda ker je bila pad nevedeča in kratkovidna, mimo tega že prestrašena in sbežana, ker jo je že skoro vrglo v levo stran čez pot in se je za las redila na drugo plat, je zdajci zgubila vsakršno oblast nad seboj in kolesom, sunek od leve na desno je bil tako močan, da je z vso hitrico odletela čez desno stran s poti in zvišila v kak meter globok jarek poleg poti z glavo naravnost v precej dolg kos zavrženega oklešenega drevesa. Z levim ocesom je priletela na palec dolg odrastek, ki se je zasadil v možgane in v kratkem povzročil smrt. Ko so prihiteli

ljudje, so našli že vso okrvavljeno v zadnjih vdihalih. Prihlevši zdravnik dr. Slavko Grum je ugotovil smrt radi težke poškodbe možgan.

Pokojna Fani je bila staršem v izdatno pomoč, pridna in delavna najstarejša hči. Kakor da je slutila svoj tragičen konec, je še danes, ko so se selili, zatrjevala, da nikoli ne bo sanovala v novi hiši, tu v »Poduric, da ji je bolj všeč. In vendar se je nesrečnica preselila... S težko prizadeto rodbino sočustvuje vse revir in obžaluje nesrečno smrt mladega dekleta. Ohranimo ji lep spomin, preostalih naše toplo sožalje!

Pereče zadeve mariborske komunalne politike

Kaj bo obravnaval mestni svet, ki se sestane v sredo

Maribor, 22. oktobra. V sredo 26. t. m. bo, kakor smo že poročali, 6. seja mestnega sveta mariborske mestne občine. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva, poročila odsekov in tekoče zadeve mestnih podjetij. V okviru poročil odsekov se bo govorilo o sledečih zadevah:

I. odsek: Prošnje za sprejem v članstvo so vložili Miroslav Košak, Franc Rošič in Ferdinand Valenčič. Prošnja za zagotovilo sprejema pa Alfonz Brandelj, Miroslav Budin, Emil Ripper in Herman Schram. Razen tega se sledeče vloge: Ravnatelj »Vesela« Marjete Rapoc, napredovanje; mag. pis. asistenta Matije Trstenjaka, napredovanje. Mestni sluga Iv. Šaberl, napredovanje. Pavlina Miller, prošnja za rodbinsko pokojnino in podporo po čl. 118 službene pragmatike. Bogoslužje v Marijini loreski kapeli v mariborskem gradu, služnostna pravica, Dr. Roman Felikan, ugovor zoper predpis kanalščine, Franc Stanič in Marija Jurgec, ugovor zoper predpis mestnih davčnin. Ferdo Zadravec, Anton in Justina Macun, ugovori zoper predpis mesnih davčnin.

II. odsek: Odboritev sklepov mestnega ubožnega sveta. Nadalje 8 prošelj za redno ubožno podporo ter prošnje za zvišanje redne ubožne podpore, pritožbe zoper ukinitev redne ubožne podpore. Razen tega petoro prošelj za sprejem v mestno oskrbnišnico in pravilnik mestne ljudske kuhinje.

III. odsek: Dodelitev kazinske dvorane študijski knjižnici ter naknadna odobritev spremembe zazidave zemljišča za zgradbo zaslinih stanovanj ob Pregljevih ulici.

IV. odsek: Prepis lastnine cerkve Sv. Barbare na Kalvariji na stalno župnijo. Prepustitev votivnih slik iz grajske kapele v last Muzejskemu društvu v Mariboru. Prošnja Zveze gospodinj za odpis trzine na »grozdem tedne« prodanega grozja. Prošnja Nabavilne zadruge državnih uslužbenecv za graditev dovlačilnega tira preko Trdinove ulice. Prošnja Leopolda Guza za dovoljenje pavsala za uvoznino ter prošnja Matevža Smida za znižanje predpisane prirastkarine. Nadziranje regulacija Pregljev ulice v zvezi z nakupom zemljišča od g. Josipine Skaza ter 4 prošnje za nakup parcele, ki so last mestne občine.

V. odsek: Prošnje za podelitev dovolila za obrt gostilne, in sicer Antonije Fajdige na Meljski cesti 22, Adolfa Peska na Račvanjski cesti 5, Nikole Skelina v Taborski ulici 20, Ivana Vrabla na Meljski cesti 58 in Marije Weingerlove v Gospodski ulici 30.

Mestna podjetja: Preureditev plinarne, nabava avtomata, poročalska postajka 1/5, dobava toka za mlin, prepis hišice v delavski koloniji ter tekoče zadeve Mestnih podjetij.

Borba za zeleno mizo se nadaljuje

Kakšno stališče je zavzel LNP glede incidentov na prvenstvenih tekmah Slavije : ČSK in Železničarja : Rapidu

Maribor, 22. oktobra. Vsa športna javnost je še vedno pod vtisom dogodkov, ki so se pripetili 2. oktobra ob priliki prvenstvenih tekmah Slavija — ČSK in Železničarja : Rapidu, oziroma njih posledice, o katerih smo že izčrpano poročali. Naše čitatelje bo sedaj zanimalo, kakšno stališče je zavzel upravni odbor LNP, ki se je na svoji seji 18. t. m. ponovno bavil z mariborskimi dogodki. Zadevni sklepi so objavljeni v »Službenem vestniku LNP«, kjer štamo naslednje: Kaznujeta se po § 58 k. p. SK Železničar in SK Slavija z globlo 100 din, ker sta samovoljno prekršila odredbo poslovnega odbora glede sporeda prvenstvenih tekm v Mariboru dne 2. t. m.; globlo imata kluba nakazati v roku 14 dni pod pretjo suspenza; poslovni odbor naj tekmo SK Rapid rez. : SK Železničar rez. verficira s 3 : 0 p. f. v korist Rapida; uvede se postopek proti SK Železničarju in SK Slaviji v zvezi z rediteljsko službo na prvenstveni tekmi 2. t. m.; potrebna zaslišanja bo izvedel OO; kazenskemu odboru se predajo v postopek funkcijari in igralci gg.: Marusič, Rozman (Železničar), Vidovič, Černec, Nipič, Baumel, Kurt, Spaner, vsi Rapid. Na podlagi § 59 k. p. se vzame pravica prirejanja tekem na lastnem igrišču SK Železničarju za dobo enega meseca od dneva suspenza, tako da poteče kazen dne 6. novembra t. l. in ima klub ta dan možnost prirediti tekme na svojem igrišču. V zvezi z dogodki je,

kakor smo že poročali, podal g. Končič (ČSK) ostavko na mesto okrožnega kapetana OOLNP Maribor, česar pa LNP ni vzel na znanje. Pač pa je LNP po prijavi gg. Miheljaka in Končiča uvedel postopek proti članu OOLNP g. Josipu Jenku. Zanimivost zadnje številke »Službenega vestnika LNP« je objava, da je upravni odbor LNP odstopil protest ss. g. Kasperja proti znižanju kazni Ernestu Frančiču kazenskemu odboru. Kaj je v ozadju te »akcije«, nam zaenkrat ni znano.

Na svoji zadnji seji je LNP osvojil predlog OOLNP Maribor, da se zaostali pokalniki tekmi v Mariboru, določeni za 16. t. m. odigrata v nedeljo 23. t. m. in je LNP odredil, da bosta v nedeljo tekmi med Slavijo in Železničarjem ter ISSK Mariborom in Rapidom na igrišču SK Železničarja. Ker pa tukajšnji OOLNP redakcijski listov ni sporočil, da bi se tekma vršila, je možno sklepati, da tekme ne bo. Ta sklep LNP je več kakor zanimiv. Na eni strani prepove SK Železničarju za dobo mesec dni tekme na Železničarjevem igrišču, na drugi strani pa sam odreja tekme na tem igrišču.

Medtem pa gre borba za zeleno mizo naprej. Sklepi LNP na zadnji seji so gotovo dalekosežni in se bo šele pozneje izkazalo, ali so bili koristni ali ne. Veliko ogorčenje pa se opaža v krogih SK Železničarja, ki so prepričani, da se to pot SK Železničarju godi krivica.

Da bi mogli tudi okoličani v gledališče

naj bi vozil ob sčobtah, nedeljah in praznikih iz Maribora poseben vlak

Maribor, 22. oktobra. Naše gledališče se je v zadnjih letih navzlic težkim gospodarskim razmeram lepo razvilo. O tem priča naraščajoči obisk, pa tudi kvaliteten napredek predstav in ansambla. Je pa nedostatek, ki ga do sedaj navzlic skrbnim prizadevanjem gledališke uprave ni bilo mogoče odstraniti. Gre za to, kako tudi okoličanom omogočiti reden posest gledališča. Znan je poizrtvovalnost ljubiteljev naše Talije v Rušah in pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah. S posebnimi avtobusi prihajajo v Maribor in se zopet odpravijo. Seveda je združeno vse to s precejšnjimi stroški. Toda gledališki umetnosti na ljubo človek marsikaj žrtvuje. So pa v bližnji mariborski okolici večje naselbine, katerih izobraženec bi se prav gotovo radi poslužili ugodnosti, če bi se nudile glede poseta gledališča. Ovirja je namreč v tem, ker so železniške zveze neugodne glede povratka. V tem pogledu si je mariborska gledališka uprava doslej mnogo prizadevala, da bi za okoliške naselbine ob železniški pro-

gi dosegla posebno železniško zvezo za povratek, združeno z ugodnostjo polovične voznine. Sedaj je naša gledališka uprava skupno z ljubljansko znova sprožila to akcijo. Potrebno bi bilo, da bi vozil iz Maribora ob sobotah, nedeljah in praznikih poseben vlak, ki bi odhajal iz Maribora okoli polnoči in sicer na eni strani do Pragerskega, na koroski progi pa do Ruš. Za razvoj mariborskega gledališča in udržitvenje odrsko nacionalne kulture ob meji bi bilo to velike važnosti. Vse je mogoče storiti, če je kolikšak dobre volje. Spominimo se le tako znanega gledališkega vaka, ki je pred vojno vozil iz Maribora v Gradec in nazaj.

Naši interesi zahtevajo povečano pozornost in dokaze dobre volje, da se tako afirmira naše narodno gledališče v odnosu do onih številnih ljubiteljev našega odra, ki radi pomanjkljivih železniških zvez ne pridejo do tega, da bi bilo redno posestati predstave v našem gledališču. Iz tega vidika želimo tej akciji čim hitrejšega uspeha.

Mariborske in okoliške novice

— Pravičje delavcev. Izšla je brošura »Pravičje delavcev«, ki vsebuje na prav poljuden način opisane pravice delavcev iz naslova zakona o zavarovanju delavcev. Brošura vsebuje tako važno in zanimivo gradivo za člane kakor tudi za njih svoje delavškega zavarovanja, da bi jo moral imeti prav vsak uslužbenec. Zanimala pa bo gotovo tudi delodajalce. Prikazane so namreč tabele o dajatah za slučaj bolezni, nezgode, omogočajo, starosti in smrti, vzorci za sestavo vlog in prošnje za izredne dajatve ter izveščki iz zakonov in pravilnikov obstoječih panog socialnega zavarovanja. Zelo važno je poglavje o delavskih pokojninah in rentah za primer omogočajo, starosti in smrti, ki mo-

ra zanimati ne samo člane OUZD, temveč tudi njih svoje. Brošura »Pravičje delavcev« je tiskana na 183 straneh in stane samo pet dinarjev. Dobi se v uradu ekspoziture OUZD v Mariboru, Marjina ulica št. 13. v I. nadstropju pri linici vrata 45A.

V petem kolu šahovskega prvenstva UNZB je Reinsberger premagal Karla, Lukes jun. Voduška, Kuster Mišuro, Skala Geigerja, Rupan Anteja, Peče Marvina, Lukes sen. in Sket sta remizirala. Stanje po petem kolu: Kuster 4 in pol, Peče Skala 4, Lukes sen., Reinsberger, Mišura, Marvin, Rupan Ante in Sket po 2 in pol, Lukes jun. 2, Vodušek, Geiger 1. šesto kolo bo v torek.

— Svojo suknjo je zamenjal za boljso. Ko se je mudil v neki tukajšnji kavarni trgovca Maks Ussar iz Trubarjeve ulice 9, je nekdo zamenjal njegovo novo suknjo, vredno 1.600 din. Neznavec, ki ga zasleduje policija, je na obsejalniku pustil svojo suknjo, ki pa se daleč ni enakovredna izposojeni.

— Obrtniški tečaj. Pripravljajo se v Mariboru obrtni knjigovodski tečaj, tečaj za strokovno računstvo, mizarški risarski tečaj. Interesanti naj se javijo osebno ali pismeno v obrtno-pospeševalnem referatu na sreskem načelnstvu.

— Ogenj je izbruhnil na podstrešju Golnarjeve hiše v Stritarjevi ulici 19. Zabo, v katerem so bile shranjene razne drobnarije, je pričel nenadoma goreti. Iz hiše se je valil gost dim, ki so ga opazili mimoideci. Starinar Donko, ki stanuje v tej hiši, je pgačil ogenj in s tem preprečil nesrečo. Mariborski gasilci so sicer prišli, vendar jim ni bilo treba s opiti v akcijo. Kako je ogenj nastal, še ni mogoče ugotoviti.

— Najdeno moško kolo. Kletarski mojster Avgust Malek, uslužben pri Kletarski zadrugi na Aleksandrovi cesti, je našel na dvorišču omenjene zadruge dobro ohranjeno črno pleksano moško kolo, ki ga je oddal policiji.

— Ribji trg je bil včeraj zelo dobro založen. Prodajali so 120-kg sardele po 13 do 14 din, 20-kg molov po 20 din, 6-kg barbonov po 34 din, 8-kg ocaj po 34 din, 6-kg brancinov po 34 din, 30-kg ciplov po 18 din, 3-kg azialov po 22 din, 30-kg tobov po 24 din.

— Znak za zateminitev Maribora bodo dali ob 19. uri 24. t. m. zvonovi in tvorinjske sirene.

— Lastna pošta želita naši prostirani predmestji Pobrežje in Težno. Ta želja je povsem upravičena ter je njeno uresničenje važno za splošnost.

Mariborsko gledališče

Sobota, 22. oktobra, ob 20. uri: »Hudičev učence«

Nedelja, 23. oktobra, ob 15. uri: »Dva tučata rdečih rože. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Kar hočete«.

— Konec tedna v gledališču. V soboto premiera klasične opere »Bocaccio« Prvi nastop novega tenorja Manoškevskega v naslovni vlogi. V nedeljo dopoldne zelo zabavna in fina rimsko-meščanska komedija »Dva tučata rdečih rože« ob zabavnih cenah. V večerni predstavi se bo ponovi zelo ugodno sprejeta Shakespeareova komedija »Kar hočete«.

Mariborska beležnica

KINO UNION: Rumena zastava. GRAJSKI KINO: Finale. DEJURNI LEKARNI: Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Vaupotova na Aleksandrovi cesti. DRUSTVENO ŽIVLJENJE: Nocoj ob 20. uri v Kazini spominilni koncert ob 20. letnici smrti Ivana Cankarja.

Iz Celja

— V počastitev 20letnice smrti Ivana Cankarja upisujejo dijaki, člani FS na klasični gimnaziji, drevi ob 8. v celjskem gledališču Cankarjevo »Lepo Vidco. Obiščite predstavo v čim večjem številu!

— Francoski krožek v Celju je na svojem običnem zboru izvolil naslednji odbor: predsednik g. ravnatelj Jože Smertnik, podpredsednik odvetnik g. Dr. Gvidon Sernek, tajnik g. prof. Jože Karba, blaginjska čarka banerka uradnica gde. Blanche Kolkova, knjižničar g. prof. dr. Franjo Sijanc, odbornik g. dr. Ivan Likar, predsednik upravnega sodišča, pregledovalca računov g. prof. Josip Napotnik in šolska upraviteljica v p. gde. Ivanka Zupančičeva. Na običnem zboru je bil soglasno sprejeta resolucija, da bo Francoski krožek tudi nadalje izvrševal v društvenih pravilih določeno nalogo, a hvalno odločanje katešniškoli podporo sedanje francoske vlade.

— Celjsko pevsko društvo priredi v soboto 12. novembra v veliki dvorani Narodnega doma koncert pod vodstvom društvenega pevovodje g. Reča Segule, ki že 10 let uspešno vodi pevski zbor CPD. Na sporedu bodo najlepše skladbe Adamiča, Forsterja, Schwaba, Rista Savina, Lajčevica, Preglja in Jereba, ki jih bosta izvajala mešani in moški zbor. Na koncert že sedaj opozarjamo vse občinstvo.

— Smrtna žrtev prometne nesreče. Včeraj smo poročali o težki prometni nesreči na Sp. Hudinji, katere žrtev je postal 17letni kleparski vajenec Emanuel Janetič iz Trnovlje pri Celju. Janetič je včeraj ob 14. v celjski bolnici podlegel poškodbam.

— Strelska tekma celjske strelske družine se bo pričela jutri ob pol 9. dopoldne na strelišču v Pečovniku. Vabljeni so tudi drugi strelske družine.

— Poudarjena prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Celjem se bo pričela jutri ob 15.15 na Olimpijskem igrišču v Gaberju. Za tekmo, ki bo gotovo živahna in napeta, vlada veliko zanimanje. Kot sodnik je delegiran g. Vrhovnik iz Ljubljane, kot namestnik pa g. Mrđen. Ob 14. se bo pričela na istem igrišču prvenstvena tekma mladlin SK Olimpa in SK Celja, ki jo bo sodil g. Oberlindtner iz Celja.

— Propagandni lahkoatletski miting SK Jugoslavije kot prireditelj po dolžnosti bo pričel jutri ob 9. dopoldne na Glaziji. Miting je za seniore ter za juniorje C in B. Startali bodo atleti Primorja. SK Celja, SK Jugoslavije in še nekaterih klubov. Miting bo gotovo zelo zanimiv.

— Nastop celjskih šahistov v Mariboru. Celjski šahovski klub bo gostoval jutri v Mariboru in igral revanšni match s tankanjim šahovskim klubom UJNZB.

— Z drevesa je padla v torek 45letna posestnikova žena Matilda Mušičeva iz Druskovca pri Humu ob Sotli in si zlomila desno roko v zapestju. Zdravi se v celjski bolnici.

— Članice Sokolskega društva Celjatic, ki so se vpisale v oddelek starejših sester, bodo imele redno telovadbo ob ponedeljkah 24. t. m. dalje ob ponedeljkah in četrčkih od 16. do 17. v mestni telovadnici.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 22. t. m. do vstetega petka 28. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

MAL' POLOZI DAR DOMU NA OLTAR!